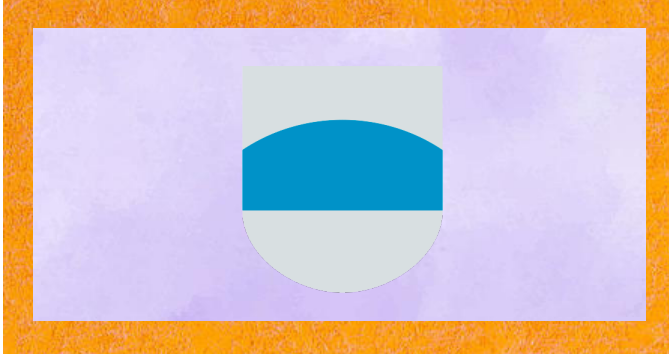

SIVISTYKSEN toimialaohjelma 2023-25

Pöytäkirjantarkastajat:

AJ _____ AH _____

“

Lentelevi, liitelevi, päähän polven laskeuvi. Siihen laativi pesänsä, muni kultaista munansa: kuusi kultaista munoa, rautamunan seitsemännen.”

- Sotka Kalevalassa -

“

Vanha luomistaru kertoo, että seitsemäntenä päivänä, vähän ennen saunaan menoaan, Luoja oli niin hyvällä tuulella, että sanoi: taidanpa tässä vielä luoda Sotkamon. Ja niinhän se loi ja onnistui aivan erinomaisesti”

- Veikko Huovinen -

KULTAMUNIEN KOTIPESÄ

SOTKAMON VISIO

Kasvavan Sotkamon
menestystarina

SOTKAMON TOIMINTA-AJATUS

Yhdessä rohkeasti
eteenpäin

KÄRJET

Hyvinvointi edellä
huomiseen

Elinvoiman vastuullinen
vahvistaminen

Sujuvan saavutettavuuden
Sotkamo

ARVOT

Kaukoviisaus

Vastuullisuus

Lapsiystävällisyys

HYVINVOINTI EDELLÄ HUOMISEEN

1.1

Toteutamme lasten ja nuorten oikeuksia. Teemme lapsivaikutusten arviointia jatkumona tärkeimmistä lasten ja nuorten kasvu- ja kehitysympäristöihin vaikuttavista asioista ennen päätöksentekoa.

Kehitämme lasten ja nuorten osallisuutta toiminnan ja oppimisen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Huomioimme yhdenvertaisuuden ja erityisesti heikoimmassa asemassa olevat lapset ja nuoret.

Sivistyksen toimialalla käytetään kunnan lapsivaikutusten toimintaohjetta tärkeimmissä lapsia ja nuoria koskevissa päätöksissä ja heitä koskevissa asioissa.

Työskentelemme Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaisesti. Päivitämme sivistyksen toimialan yksiköiden toimintasuunnitelmat lapsen oikeuksien näkökulmasta.

1.2

Takaamme turvalliset kasvu- ja kehitysympäristöt erinomaisella koulupolulla varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Investointi lapsiin ja nuoriin on investointi tulevaisuuteen.

Mahdollistamme kaikille lapsille ja nuorille elämää ja kasvua tukevan mielekkään harrastuksen.

Sivistyksen toimiala kokonaisuudessaan tukee erinomaista koulupolkua varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle jokaisen omalla osaamisella.

Toteutamme kiinteistöjen turvallisuuden ja terveellisuuden tarkastukset määräajoissa. Olemme mukana suunnittelemassa tulevaisuuden tarpeita vastaavia fyysisiä ympäristöjä.

Kehitämme toimintakulttuuria ja oppimisympäristöjä sekä pedagogiikkaa vastaamaan tulevaisuuden tarpeita.

Osaavaa henkilöstöä on tarvittava määrä toteuttamaan laadukkaat palvelut.

Kehitämme harrastamisen mahdollisuuksia niin, että kaikilla lapsilla ja nuorilla olisi vähintään yksi mielekäs harrastus. Parannamme harrastusten saavutettavuutta ja tarjontaa yhdessä kolmannen sektorin kanssa.

1.3

Panostamme laadukkaaseen, ennaltaehkäisevään työhön, kaikenikäisten terveyteen ja hyvinvointiin – niin fyysiseen, henkiseen kuin sosiaaliseen – yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Tarjoamme monipuolisia liikuntamahdollisuuksia ja tuemme kolmannen sektorin toimintaa.

Mahdollistamme tasapainoisen kasvun ja kehityksen. Kasvatamme lapsia ja nuoria tunne- ja vuorovaikutustaitoihin.

Kehitämme yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.

Luomme mahdollisuuksia aikuisten yhteisöllisyydelle ja vuorovaikutustaitojen kehittymiselle.

Rakennamme uusia toimintamalleja seniorien ja ikääntyvien toimintaan yhdessä muiden toimijoiden ja hyvinvointialueen kanssa.

Toteutamme ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaa.

Kehitämme oppimisen tukea varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja toisella asteella.

Kohdennamme nuorille suunnattuja palveluita enemmän myös loma- ja vapaa-ajolle.

1.4

Edistämme vahvasti mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen vapaan sivistystyön kautta.

Vahvistamme kansalaisopiston toimintaa. Kehitämme opinnollistamista.

Teemme yhteistyötä muun muassa hankeiden kautta muiden kansalaisiopistojen ja

vapaan sivistystyön toimijoiden kanssa.

asteen ja korkea-asteen oppilaitosten kanssa.

1.5

Edistämme joustavaa opiskelun ja urheilun yhdistämistä yhteistyöllä, urheiluakatemiatoiminnan avulla, olosuhdeinvestointeja ja sujuvan arjen toimintoja kehittämällä.

Lukio-opintojen suorittaminen on mahdollista ympärivuotisesti.

Kehitämme ja laajennamme urheiluakatemiatoimintaa. Kehitämme edelleen urheiluyläkoulutoimintaa Sotkamossa.

Syvennämme yhteistyötä korkeakoulujen kanssa opintomahdollisuuksien luomisessa.

1.6

Kasvatamme ja kasvamme kansainvälisyyteen

Laadimme kansainvälisyysuunnitelman.

Luomme yhteistyöverkostoja ja teemme sopimuksia toisen

Haemme mukaan kansainväliin hankkeisiin.

Edistämme ystävyyuskuntatoimintaa.

Huomioimme toiminnassa vieraskieliset ja monikulttuuriset henkilöt.

1.7

Teemme Sotkamosta kaikista halutuimman elämissen, yrittämisen ja lomailun ympäristön.

Sivistyksen toimialan palvelut vastaavat ihmisten tarpeita ja toiveita.

Tuomme aktiivisesti ja monikanavaisesti esille niitä asioita, jotka ovat kunnassamme hyvin.

1.8

Edistämme kohdenne-tuilla ja kokonaisvaltaisilla työllisyyspalveluilla työllistymistä, osaamisen

kehittämistä, toiminta- ja työkykyä.

Mahdollistamme työkokeiluja ja muita työllistymisen keinoja toimialalla.

Huolehdimme riittävästä määrästä työpaikkaohjaajia toimialalla.

Osallistumme henkilöstöhallinnon kehittämisryhmiin, koulutuksiin ja muokkaamme suunnitelmamme kunnan päivitettyjen toimintamallien mukaisiksi.

1.10

Kasvatamme verkostoyhteistyöllä kolmannen sektorin roolia.

1.9

Toteutamme hyvää ja vastuullista henkilöstöpolitiikkaa.

Kehitämme edelleen toimintatapoja henkilöstön yhdenvertaiseen, vastuulliseen ja avoimeen kohtaamiseen.

Toimimme yhdessä yhdistyksien ja seurojen kanssa. Kehitämme verkostotyötä Sotkamossa.

Toimialalla myönnetty toiminta-avustukset edistävät toimialaohjelman toteutumista.

Osallistumme hanketoimintaan.

#HOLIDAY365

TAIDENÄYTTELY

14. - 23.7.2023

2

ELINVOIMAN VASTUULLINEN VAHVISTAMINEN

2.1

Olemme aloitteellinen, vastuullinen ja luotettava yhteistyökumppani.

Valmistelemme asioita yhteistyössä asianosaisten kanssa; valmistelu on avointa, tasapuolista ja läpinäkyvää.

Laadimme edelleen sopimukset aikataulussa ja noudatamme niitä.

voimme tukea ja toimia yhdessä matkailualan kanssa.

Viestimme tapahtumista ja arjen onnistumisista kuntalaisille ja ulkopuolisille.

Kehitämme valmennusyhteistyötä Vuokatti-Ruka -urheilukatemian toiminta-alueella. Vahvistamme edelleen kansainvälistä valmennustoimintaa.

2.2

Lisäämme Sotkamon vetovoimaa kansallisesti ja kansainvälisesti tunnettu- na ympärivuotisena matkailualueena ja asuinym- päristönä. Alueen erityisiä vahvuuksia ovat perhe-, lumi-, liikunta-, elämys-, hyvinvointi- ja luonto- matkailu.

Sivistyksen toimiala on hyvä kumppani erilaisten tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämisessä. Kulttuuritoiminnalla

2.3

Edistämme ekosysteemien syntymistä ja kehittymistä Sotkamon viidessä vah- vassa ämmässä matkailu, malmit, marjat, maa- ja metsätalous sekä liikunta- ja urheilutoiminnassa.

Lisäämme yhteistyötä alueen elinkeinojen ja koulujen välil- lä, jotta saamme lisää tietoa kotiseudun työllistymismah- dollisuuksista. Olemme mukana kehittämässä alueen koulutus- tarjontaa kunnan painopistei- den pohjalta.

Mahdollistamme oppilaitostemme ja alueen liikuntaseurojen toiminnan kasvua kansallisessa ja kansainvälisessä urheilutoiminnassa.

2.4

Vahvistamme kulttuuritoimintaa sen eri ulottuvuuksissa alueen vahvuuksia korostaen; parannamme toimintaedellytyksiä ja lisäämme osallisuutta kulttuuritoiminnassa.

Teemme vahvaa yhteistyötä kulttuurin ja taiteen toimijoiden kanssa. Nostamme esiin taiteen ja kulttuurin hyvinvointivaikutuksia.

Kulttuuripetutussuunnitelmaa toteutetaan varhaiskasvatuksessa ja koulutoimessa.

Järjestämme edelleen lasten taiteenperusopetusta. Kartoitamme aikuisten taiteen perusopetuksen tarpeen Sotkamossa. Tuomme esille taiteen ja kulttuurin bisnesmahdollisuuksia. Kehitämme kuntien välistä kulttuuriyhteistyötä.

2.5

Luomme edellytyksiä alueelle tulemiseen ja pysymiseen kehittämällä mahdollisuuksia koulutukseen, osaavan työvoiman saamiseen mukaan lukien työperäinen maahanmuutto ja paikkariippumattomaan työskentelyyn sekä tehostamalla Sotkamon kunta-markkinointia

Järjestämme työllisyyttä edistäviä ja ammatillista osaamista täydentäviä kursseja ja koulutuksia.

Huomioimme vieraskieliset lapset ja perheet palveluiden

suunnittelussa ja toteutuksessa.

Tarjoamme työharjoittelupaikkoja toisen ja korkea-asteen opiskelijoille sekä ammatin vaihtajille.

Järjestämme rekrytointitilaisuuksia niiden ammattiryhmien osalta, joissa on ollut tai on nähtävissä työvoimapulaa.

Lapsiystävällinen kunta -toimenpiteet huomioidaan kaava-, infra- ja toimitilaratkaisuissa.

2.8

Mahdollistamme kylillä asumista uusilla malleilla ja huomioimme yhdenvertaisuutta keskustassa ja kylillä.

2.6

Edistämme alueen innovointikykyä sekä uusien innovaatioiden ja toimialojen syntymistä yliopisto- ja tutkimustyön sekä korkeakoulu- ja yritysyhteistyön kautta.

Vahvistamme edelleen yliopisto- ja korkeakouluyhteistyötä sekä yhteistyötä yritysten kanssa.

Järjestämme vapaa-aikapalveluita sekä harrastusmahdollisuuksia koko kunnan alueella yhdessä kyläyhdistysten kanssa.

Kartoitamme (kiertävän) avoimen varhaiskasvatuksen järjestämisen tarpeita.

2.9

Teemme ratkaisuja, jotka yhdistävät kunnan keskuksia.

2.7

Mahdollistamme alueen elinvoimaa edistäviä kaava-, infra- ja toimitilaratkaisuja.

Olemme kumppanina muiden toimijoiden kanssa järjestämässä toimintaa molempien taajamien asukkaille yhteisöllisyyden ja osallistamisen kehittämiseksi.

2.10

Suosimme uusiutuvaan energiaan perustuvia energiamuotoja ja hiiltä sitovia ratkaisuja.

Käsitlemme ekologisen kestävyyden esimerkkejä osana opetusta.

Hankintoja tehdään ekologisesti. Kierrätys on osa kasvatusta ja koulutusta.

Lukuvuosittain nostetaan YK:n kestävän kehityksen periaatteista yksi oppimisen teema.

Järjestämme myös etäkoulutuksia ja pidämme etäkokouksia.

2.11

Kannustamme kestävään kehitykseen ja kiertotalouteen. Huomioimme YK:n kestävän kehityksen periaatteita. Pidämme huolta hiilineutraalisuudestamme ja edistämme luonnon monimuotoisuutta.

Ekologinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävä kehitys huomioidaan toiminnassa.

2.12

Vahvistamme Sotkamon huoltovarmuutta, turvallisuutta sekä omavaraisuutta energian ja ruoan tuotannossa.

Päivitämme sivistyksen toimialan varautumissuunnitelman.

"Kulttuuri on viime kädessä taloutta tärkeämpää, koska talous on välineellistä mutta kulttuuri itseisarvoista. Taidekokemukset kehittävät kuitenkin myös mielikuvitusta sekä kykyämme ajatella, miltä asiat näyttävät toisen ihmisen näkökulmasta. Ne voivat laajentaa ymmärryksemme rajoja ja edistää demokratialle suotuisia arvoja, samoin kuin terveyttä ja onnellisuutta. Siksi niillä pitäisi olla asemansa jokaisen suomalaisen elämässä."

- Sixten Korkman -

3

SUJUVAN SAAVUTETTAVUUDEN SOTKAMO

3.1

Terävöitämme edunvalvontaa.

Kokoamme tietoa työntekijöiltä ja kuntalaisilta saavutettavuuden haasteista. Välitämme tiedon edunvalvonnasta vastaaville tahoille.

Olemme edelläkävijöitä erilaisen digitaalisten välineiden ja alustojen käyttäjinä.

Huolehdimme edelleen digitaalisten opettamisesta ja niiden osaamisen vahvistamisesta.

3.2

Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuuksia sekä teemme yhteistyötä liikenne- ja tietoliikenneyhteysien kehittämiseksi ja varmistamiseksi.

3.3

Huolehdimme tarpeellisista lähipalveluista ja niihin liittyvistä investoinneista. Kehitämme palvelupolkuja toimiviksi ja palveluja hyvin saavutettaviksi yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.

Toteutamme palveluita kun-
nassa valittujen painopisteiden
mukaan (liikunta, urheilun ja
opiskelun yhteensovittaminen,
kulttuuri, vapaa-aikapalvelut).
Huomioimme palveluita suun-
niteltaessa erilaiset palvelun
käyttäjät (mm. erilaiset kieli- ja
kulttuuritaustat).

Kehitämme heikoimmassa
asemassa olevien palveluita
yhteistyössä hyvinvointialueen
kanssa.

3.5

**Edistämme asumisen
saatavuutta, jotta Sotka-
mo säilyy vetovoimaisena,
sujuvan arjen
asuinpaikkana. Kehitämme
työssäkäyntialueen suju-
vaa liikennöintiä naapuri-
kuntien suuntaan**

Selvitämme lyhytaikaisten si-
jaisten ja opiskelijoiden asumis-
mahdollisuuksia yritysyhteis-
työn tai vastaavan järjestelyn
avulla.

3.4

**Lisäämme kuntalaisten tie-
toisuutta päätöksenteosta
ja käytämme viestinnässä
eri kanavia. Osallistamme
kuntalaisia eri tavoin ja
otamme käyttöön osallista-
van budjetoinnin.**

Varmistamme lasten ja nuorten
osallisuuden ja kuulemme heitä
valmistelun aikana.

Vahvistamme eri-ikäisten ai-
kuisten osallistumista ja kuu-
lemme heitä valmistelun aikana.

Toteutamme osallistuvaa budje-
tointia.

3.6

**Teemme kaukoviisasta
maan hankintaa tulevai-
suuden tarpeisiin**

Teemme esityksiä hankittavista
maa-alueista.

Lisätietoja:

Sotkamoon sivustysjohtaja
Merja OJALAMMI

Puh. +358 44 750 2125
merja.ojalammi@sotkamo.fi
Markkinatie 1 | 88600 SOTKAMO

